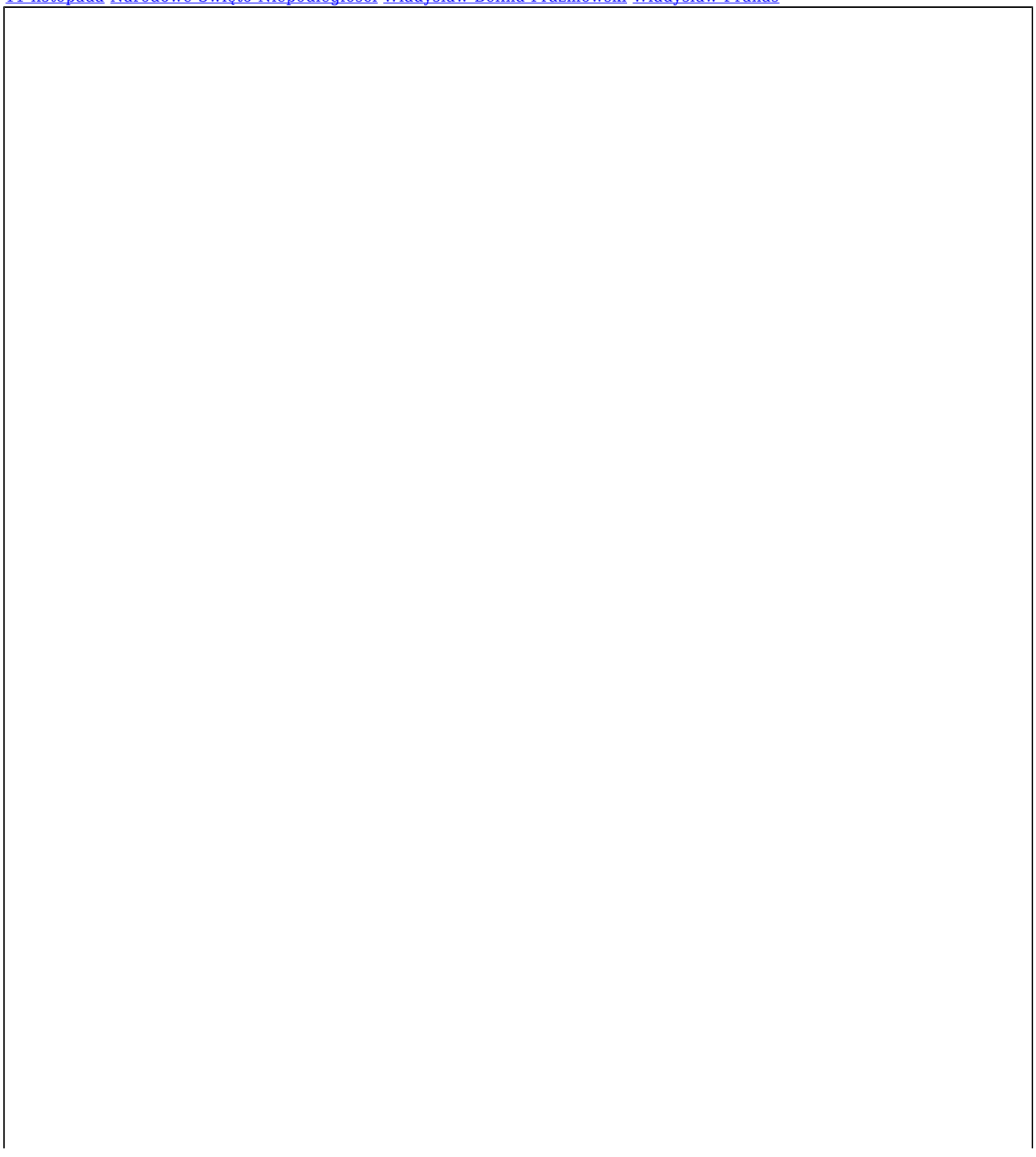
Narodowe Święto Niepodległości – wydarzenia organizowane przez Delegaturę IPN w Kielcach

Odsłonięcie tablicy poświęconej płk. Władysławowi Belinie-Prażmowskiemu czy uroczystość związana z przekazaniem pamiątek po najmłodszym legioniście Józefa Piłsudskiego, Władysławie Franasiu – to najważniejsze wydarzenia organizowane przez Delegaturę IPN w Kielcach, które wpisują się w tegoroczne obchody Narodowego Święta Niepodległości.

05.11.2026
11 listopada Narodowe Święto Niepodległości Władysław Belina-Prażmowski Władysław Franaś

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej płk. Władysława Belinę-Prażmowskiego

W piątek, 6 listopada, w Publicznej Szkole Podstawowej w Głazowie, o godz. 12.00 zostanie odsłonięta tablica, upamiętniająca płk. Władysława Belinę-Prażmowskiego – legendarnego dowódcę 1 Pułku Ułanów Legionów Polskich, prezydenta Miasta Krakowa, wojewodę lwowskiego.

Płk. Władysław Belina-Prażmowski 2 maja tego roku został patronem placówki w Głazowie. Jak mówi jej dyrektor, Artur Brzozowski, postać ta była mocno związana z ziemią sandomierską:

> *- Władysław Zygmunt Belina-Prażmowski urodził się 3 maja 1888 r. w Ruszkowcu. Dziś to wieś w gminie Sadowie, leżącej w powiecie sandomierskim. Za sprawą małżeństwa z Anastazją Rudzką, domem rodzinnym Prażmowskich stała się inna z sandomierskich wsi – Rożki. Tutaj Władysław i Anastazja doczekali przyjścia na świat Zbigniewa – pierworodnego syna.*
> *W biografii Władysława Prażmowskiego Sandomierszczyzna odegrała rolę istotną także w kontekście prowadzonej działalności niepodległościowej. Z listu do gen. Kazimierza Sosnkowskiego dowiadujemy się, że już w zimie 1912 r. „Belina" przygotowywał przeprawę dla oddziałów strzeleckich na odcinku Wisły w okolicach Sandomierza. Stamtąd planował atak na oddziały nieprzyjaciela. Latem 1914 r. wraz Antonim Jabłońskim zostali odprowadzeni przez znajomych w drogę, prowadzącą z Rożek przez Sandomierz do Krakowa, ku Niepodległej. Droga prowadziła przez udział w Wielkiej Wojnie. W październiku 1914 r. „Belina" wraz ze swoimi ułanami ponownie pojawił się w Rożkach. Spotkał się z żoną, zobaczył synka i wraz z ułanami skierował się ku pobliskim Jakubowicom, gdzie znajdowała się główna kwatera Legionów Polskich. To właśnie w Jakubowicach otrzymał nominację na rotmistrza. Był to wyraz uznania za skutecznie prowadzone działania zbrojne szwadronu.*
> *W czasie I wojny światowej Władysław Belina-Prażmowski jeszcze co najmniej dwukrotnie był w Rożkach – w 1915 i 1916 r. Po raz ostatni przybył tu 10 lutego 1937 r. na pogrzeb syna Zbigniewa. Ten spoczywa na cmentarzu parafialnym w Obrazowie.*

Fundatorzy tablicy: Instytut Pamięci Narodowej oraz mieszkańcy gminy Obrazów.

Wręczenie Medali Reipublicae Memoriae Meritum

Szczególny charakter będzie miało wydarzenie, które odbędzie się we wtorek 10 listopada, w siedzibie Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach, przy Al. Na Stadion 1. O godz. 12.00 rozpocznie się uroczystość wręczenia Medali Reipublicae Memoriae Meritum oraz przekazania spuścizny śp. Władysława Franasia do Archiwum Delegatury IPN w Kielcach.

Medal Reipublicae Memoriae Meritum jest przyznawany przez prezesa Instytutu Pamięci Narodowej osobom, instytucjom oraz organizacjom „Zasłużonym Pamięci Rzeczypospolitej”. Rozwijając tę dewizę – wszystkim tym, którzy nierzadko latami pracują dla wspólnego dobra, „na rzecz trwałego upamiętniania wydarzeń i postaci z historii Narodu Polskiego w latach 1917-1990 oraz wspierają Instytut Pamięci Narodowej w prowadzonej przez niego działalności edukacyjnej, naukowej i wydawniczej”.

Następny
Powrót

Pamiątki po Władysławie Franasiu trafią do Archiwum Delegatury IPN w Kielcach

W drugiej części spotkania, zaplanowanego na 10 listopada, nastąpi oficjalne przekazanie do Archiwum Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach pamiątek po śp. Władysławie Franasiu – najmłodszym żołnierzu Józefa Piłsudskiego. Do Legionów Polskich wstąpił jako ochotnik we wrześniu 1914 r., w wieku zaledwie 14 lat. Przeszedł szlak bojowy w szeregach 2 i 4 pułku piechoty. Po 1918 r. kontynuował służbę walcząc o ustalenie granic Niepodległej na wschodzie.

O przekazaniu kolekcji zadecydowały wnuczki śp. Władysława Franasia, panie Anna Franaś-Nogajczyk i Joanna Snopek.

Wydarzenie uświetni występ uczniów z Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Ludomira Różyckiego w Kielcach, którzy zaprezentują program „Koncert Muzyki Polskiej".

Wstęp wolny.

Okolicznościowa przypinka

Na uczestników uroczystości 10 listopada będzie czekać okolicznościowa przypinka. Przedstawia stylizowanego orła, którego wzór widoczny jest w centralnej części polskiego odznaczenia – Krzyża Niepodległości. Takim Krzyżem w listopadzie 1933 r. został odznaczony także Władysław Franaś.

Obecnie, nawiązujący do tego wzoru orzeł, łączy ramiona Orderu Krzyża Niepodległości oraz Krzyża Wolności i Solidarności, którymi honorowane są osoby walczące o niepodległość Polski w latach 1939–1989.

Artykuł w Tygodniku eM Kielce

Dzieje życia Władysława Franasia, ale także opis kolekcji, która trafi do Archiwum Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach znajdą Państwo w artykule, który ukaże się w niedzielę, 8 listopada w bezpłatnym Tygodniu eM Kielce. Autorami tekstu są: dr Robert Piwko – naczelnik Delegatury IPN w Kielcach oraz Iwona Czyżyk – kierownik Wydziału Archiwalnego kieleckiej delegatury.

Bieg Niepodległości – Polonia Run 1918

Delegatura IPN w Kielcach jest także jednym z partnerów Biegu Niepodległości – Polonia Run 1918, połączonego z obchodami 108. rocznicy odzyskania Niepodległości. To wydarzenie odbędzie się 10 listopada, o godz. 11.00 w Gieraszowicach.

Uczestnicy pobiegną na trasie Gieraszowice – Bazów – Królewice o symbolicznej długości 1918 m. Udział w biegu mogą wziąć wszyscy, bez względu na wiek.

Uroczystości 11 listopada

Udział historyka z Delegatury IPN w Kielcach, Marka Jończyka, w obchodach Narodowego Święta

Niepodległości w gminach Masłów i Zagnańsk i jego prelekcje na temat zaangażowania mieszkańców obu gmin w odzyskaniu przez Polskę niepodległości.

Warsztaty i wykłady

W listopadzie nasi edukatorzy poprowadzą liczne warsztaty, przybliżające wydarzenia sprzed ponad stu lat. Będą to m.in. „Kasztanka", „Baśka Murmańska", „Ojcowie Niepodległości", „Polak Mały". Zaplanowano też wykłady i pokaz multimedialny „Drogi Polaków do Niepodległości".

Wystawy

W wielu miejscach regionu znajdą Państwo również wystawy przygotowane przez pracowników Instytutu Pamięci Narodowej, opowiadające o wydarzeniach i ludziach, związanych z drogą Polski do wolności, to: „Józef Piłsudski", „Ignacy Jan Paderewski", „Wincenty Witos", „Ojcowie Niepodległości", „Polski wysiłek zbrojny w I wojnie światowej 1914–1918" czy „Pierwsza Kompania Kadrowa".

Narodowe Święto Niepodległości

11 listopada jest datą symboliczną, to tego dnia w 1918 roku Józef Piłsudski objął naczelne dowództwo nad wojskami polskimi. Rocznicę tego wydarzenia obchodzimy jako narodowe święto, przywołując odzyskanie niepodległości po 123 latach zaborów.

Dowiedz się więcej:

Narodowe Święto Niepodległości – 11 listopada

Zaproszenie na obchody Narodowego Święta Niepodległości w Delegaturze IPN w Kielcach, 10 listopada (pdf, 525.25 KB)

Kielce

Kielce

Narodowe Święto Niepodległości

Zapowiedź